

Сырветнык-Царий В. В.

Львовская коммерческая академия

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ ДИАГНОСТИКИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ КООПЕРАЦИИ

Резюме

Исследована сущность диагностики экономического потенциала предприятий торговли потребительской кооперации, ее значение в процессе управления потенциалом. Определены особенности экономического потенциала предприятий торговли как объекта диагностики. Предложена методика проведения диагностики экономического потенциала с учетом его состава и отраслевых особенностей.

Ключевые слова: торговля, экономический потенциал, диагностика, методика диагностики, потребительская кооперация.

Syrvetnyk-Tsary V. V.

Lviv Academy of Commerce

THEORETICAL AND METHODICAL PRINCIPLES DIAGNOSTICS OF ECONOMIC POTENTIAL OF ENTERPRISES OF TRADE CONSUMER CO-OPERATION

Summary

Investigational essence of diagnostics of economic potential of enterprises of trade of consumer co-operation, its value, in the process of management potential. The features of economic potential of trade enterprises are certain as to the object of diagnostics. The method of leadthrough of diagnostics of economic potential is offered from the account of his composition and of a particular branch features.

Key words: trade, economic potential, diagnostics, method of diagnostics, consumer co operation.

УДК 330.14.01

Собко О. М.

Тернопільський національний економічний університет

СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ДЕТЕРМІНАНТИ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Досліджено теоретичні аспекти формування і функціонування соціального інтелектуального капіталу підприємств. Запропоновано систему показників для оцінки стану та динаміки соціального інтелектуального капіталу підприємства. Обґрунтовані вектори розвитку соціального інтелектуального капіталу підприємств в умовах нової парадигми господарювання.

Ключові слова: соціальний інтелектуальний капітал, людський капітал, інтелектуальні здібності, міжсекторне партнерство, організаційна культура, інформаційно-комунікаційна інфраструктура.

Постановка проблеми. Один із векторів сучасного розвитку концепції «платформи вартості» інтелектуального капіталу підприємства пов'язаний із формуванням громадянського суспільства, забезпеченням демократичних цінностей, плюралізмом, що спричинює активізацію людського чинника та відображається у появі нової форми капіталу – соціального інтелектуального капіталу. Виокремлення соціального інтелектуального капіталу стало можливим завдяки розвитку інформаційних технологій, що забезпечили можливості швидкого трансферу інформації, нагромадження, розвитку та передачі нових знань, появу праці в мережах. При цьому соціальний інтелектуальний капітал представлений в усіх проявах активності людського фактора – соціуму. Зазначимо, що розвиток соціального інтелектуального капіталу можливий лише в демократичних суспільствах, у той же час значно обмежені можливості його становлення і розвитку в країнах, де існує тоталітарний режим і відсутня прогресивно налаштована політична еліта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукову основу дослідження закладено у працях багатьох вчених. Однак, ці напрацювання представляють окремі аспекти теорії соціального капіталу, зокрема у сфері: людського чинника – у Майкла

Армстронга [4], Олександра Бутнік-Сіверського [2], Олени Грішнєвої [8], Владислава Іноземцева [1], Франціса Фукуями [3]; інноваційного – у Марка Мак-Ілрея [10] та ін. Цікавими є напрацювання дослідників Маріуша Братніцко і Януша Стрижини, які, на нашу думку, найбільш вдало підійшли до трактування соціального капіталу підприємства [9].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Панорама наукових досліджень дозволяє стверджувати, що інтелектуальна домінанта соціального капіталу підприємства, яка в умовах інформаційної економіки перетворюється на двигун прогресу, є незакінченою. Віддаючи належне напрацюванням усіх дослідників, можемо стверджувати, що наукові напрацювання, які відображають розвиток теоретичних аспектів соціального інтелектуального капіталу підприємства, є своєчасними та доцільними.

Мета статті. Метою написання цієї статті є представлення авторської моделі соціального інтелектуального капіталу, її структуризація, напрацювання показників оцінки стану, динаміки та обґрунтування соціально-економічної доцільності застосування в господарській практиці вітчизняних суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. Соціальний капітал в економічних публікаціях відновуємо у кінці 1990-их роках минулого сторіччя. Так, Владислав Іноземцев, даючи визначення категорії інтелектуального капіталу, представляє соціальний капітал як «колективний мозок..., спілкування» (1998 р.) [1, с. 322]. Скажімо, вітчизняний учений Олександр Бутнік-Сіверський соціальний капітал відображає у вигляді сукупності колективних знань працівників підприємства, їх творчих здібностей, умінь вирішувати проблеми, лідерських якостей, підприємницьких і управлінських якостей, включаючи його складовим елементом людського капіталу (2002 р.) [2, с. 21-23]. Згідно з нашими міркуваннями, таке тлумачення соціального капіталу є дискусійним. Дозволимо собі частково не погодитися з таким підходом до тлумачення соціального капіталу, оскільки, вважаємо, по-перше, недоцільно включати соціальний капітал лише до складу людського (інтрасоціальний), по-друге, таке тлумачення свідчить про звужений підхід до визначення соціального капіталу, адже для розвитку креативного суспільства – появи лідерів, творчих людей, підприємців – потрібне певне стимулююче середовище (інтерсоціальний капітал).

Отже, соціальний інтелектуальний капітал підприємства є значно ширшим поняттям, ніж сукупність колективних знань, бо він з'являється і зростає лише тоді, коли є довіра між членами суспільства, відкритість і готовність до колективної співпраці. Звичайно, рівень розвитку соціального капіталу впливає на формування як людського, так і інших елементів інтелектуального капіталу. Підтвердженням правильності наших тверджень про вплив стану демократії в країні на розвиток соціального інтелектуального капіталу є той факт, що у цей же період учені в країнах з усталеними демократичними системами, говорячи про зростання його значення у зв'язку зі змінами у господарській практиці підприємств, акцентують увагу на заміні старих взаємозв'язків на новий тип зв'язків – мережеві зв'язки. Так, відомий економіст Франціс Фукуяма у 2000 р. представив соціальний капітал як сукупність неформальних цінностей і норм, визнаних членами певної групи, які забезпечують їм співпрацю [3, с. 180; 181; 182; 240].

Учений Майкл Армстронг акцентує увагу на соціальному капіталі, як результаті соціальних міжлюдських взаємозв'язків, тому, влучним, на нашу думку, є представлення соціального капіталу як «знань, які передаються і розвиваються через відносини між людьми, ... як сукупність горизонтальних зв'язків між людьми. Вони включають соціальні контакти і пов'язані з цим норми, які впливають на суспільство, продуктивність праці та добробут» (1996 р.) [4, с. 137].

Новаторськими серед мікроекономічних аспектів є ідеї науковців Марка Блауга (1927-2011) [5], Вільяма Самуельсона та Стефана Маркса (1998) щодо вирішення проблем з так званою «асиметрією інформації» – отриманням повної професійної інформації підлеглими від менеджерів, що знижує ефективність їх праці [6, с. 395-396].

Вальдемар Фльорчак представляючи у 2007 р. власну дефініцію людського капіталу виділяє низку аспектів соціального характеру, зокрема «... усі психофізичні риси

людини такі, як ... стан здоров'я, рівень культури, суспільно-економічна активність, світогляд» [7, с. 651].

Оригінальним є підхід (2009 р.) економістки Олени Грішнєвої до тлумачення соціального капіталу, яка доводить недоцільність його розгляду як складового елементу інтелектуального капіталу [8, с. 20-22]. Однак, дозволимо собі частково не погодитися із думкою дослідниці, оскільки соціальний капітал на сьогодні виступає важливим чинником, який суттєво впливає на розвиток людського капіталу, маючи в кінцевому результаті позитивний вплив на капіталізацію підприємства.

Зазначимо, що визнання соціального капіталу як важливого чинника, що формує вартість підприємства, спричинило опрацювання нових моделей інтелектуального капіталу підприємства у межах концепції «платформи вартості». Безумовно, серед відомих моделей інтелектуального капіталу підприємства в межах концепції «платформи вартості», які включають інтелектуальний капітал соціуму, де функціонує суб'єкт господарювання, доцільно назвати модель Маріуша Братніцького і Януша Стрижини (2001 р.) [9] та модель Марка Мак-Ілрея (2002 р.) [10].

Модель інтелектуального капіталу підприємства Маріуша Братніцького і Януша Стрижини ґрунтується на твердженні, що вартість суб'єкта господарювання залежить від матеріального та інтелектуального капіталів (рис. 1).

Безумовно, науковці є прихильниками теорії соціального капіталу, тому серед структурних елементів інтелектуального капіталу виділяють соціальний, людський та організаційний капіталі. Зауважимо, що ядром інтелектуального капіталу виступає не людський, як у попередніх моделях (наприклад, модель Лейфа Едвінсона, Майкла Меллуна), а соціальний капітал, який формує структурний капітал, – базується на взаємозв'язках через мережі, конфігурації в мережах, відповідальності підприємства; пізнавальний капітал – спільна мова, спільна відповідальність, спільна лексика; масштаб міжлюдських відносин – норми, зобов'язання, ідентифікація, довіра. Принагідно зауважимо, що характерною особливістю даної моделі є відсутність інноваційного капіталу, який у попередніх моделях лежав у основі формування вартості підприємства [9, с. 70].

Людський капітал формують: компетентність, рівень якої визначають практичні вміння працівника (швидкість виконання завдання, рівень теоретичної підготовки, фаховість, таланти); мотивація – характеризується бажанням працювати, залученням до організаційної і громадської діяльності; інтелектуальні здібності – інноваційність людського фактора, здатність до наслідування, підприємництво, здатність змінюватися [9, с. 70]. Варто зауважити, що модель інтелектуального капіталу

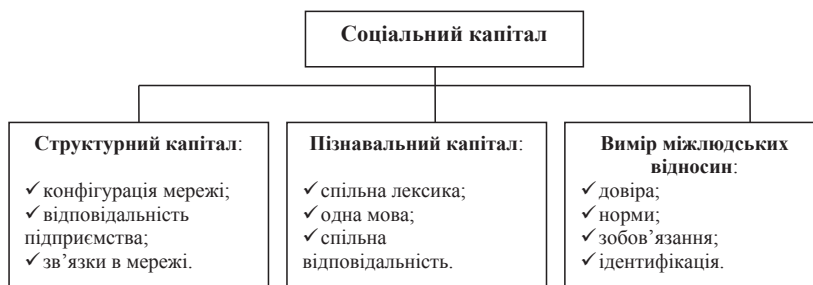

Рис. 1. Модель інтелектуального капіталу підприємства Маріуша Братніцького і Януша Стрижини [9, с. 70]

лу підприємства Марка Мак-Ілрея, опрацьована в межах концепції «платформи вартості», суттєво відрізняється від своїх попередників, є найбільш повною, складною і в повному обсязі відображає стосунки не лише усередині підприємства, а й комунікації підприємства з іншими суб'єктами господарювання [10]. До того ж, на відміну від моделі інтелектуального капіталу підприємства Маріуша Братніцького і Януша Стрижини, дослідник Марк Мак-Ілрей не нівелює інноваційний капітал, а, поєднуючи теорію соціального та інноваційного капіталів, виділяє поняття «соціального інноваційного капіталу», що робить цю модель цікавою, дискусійною і популярною, такою, що дає ґрунтовні відповіді на сучасні питання, наочне зображення якої представляє (рис. 2). Крім того, розвиток теорії «соціального інноваційного капіталу» Марка Мак-Ілрея стає підґрунтям для появи інновацій, які відповідають потребам людей, характеризуються тривалим часом використання, вищою ринковою ціною, а, в кінцевому результаті, гарантують довготривалу конкурентну перевагу і зростання ринкової вартості суб'єкта господарювання. Стратегічну конкурентоспроможність сучасних підприємств можна забезпечити на основі систематичних розробок і впровадження інновацій, яка, на думку вченого, є «ефектом соціального інноваційного капіталу» [10].

У моделі інтелектуального капіталу підприємства Марка Мак-Ілрея, опрацьованої в межах концепції «платформи вартості», соціальний капітал розглядається на основі трьох підходів: егоцентричного, який передбачає розгляд соціального капіталу як вартості відносин між працівниками підприємства; соціоцентричного, що трактує соціальний капітал як цінність з позиції людини (більше, ніж у підході егоцентричному) в структурі підприємства та її використання для досягнення доданої вартості підприємства; соціального інноваційного капіталу, який утворюється в результаті поєднання соціального та інноваційного капіталів. При цьому вчений стверджує, що соціальний інноваційний капітал з'являється при спільних діях індивідумів, які формують групу, а це, в свою чергу, зумовлює появу синергічного ефекту від спільної праці. Отже, величина соціального інноваційного капіталу не буде дорівнювати сумі індивідуальних інноваційних капіталів членів групи, оскільки кінцевий ефект збільшує ефект синергічний.

Принагідно звернемо увагу на таку якісну відмінну характеристику моделі інтелектуального капіталу підприємства Марка Мак-Ілрея, як специфічний підхід до трактування інноваційності як процесу соціальної праці, що знаходить своє відображення у формі «соціального інноваційного

капіталу», представленого як здатність працівників підприємства до самоорганізації для розробки і впровадження інновацій [10]. На думку науковця, «соціальний інноваційний капітал» виступає найважливішою формою інноваційного капіталу, оскільки стимулює розвиток інших форм капіталу, інтелектуальної власності і кожної особистості зокрема [10]. Отже, характерною рисою «соціального інноваційного капіталу» є здатність до самоорганізації для створення, дифузії, використання й інтеграції знань для активізації інноваційних процесів підприємства з мережевою структурою, а також взаємовідносини між суб'єктами (учасниками) інноваційної діяльності.

У моделі вченим уперше запропоновано інтрасоціальний капітал, який об'єднує егоцентричний і соціоцентричний соціальні капітали, які формують внутрішній соціальний капітал підприємства. Крім того, оригінальним є підхід автора до виділення інтерсоціального капіталу, який включає клієнтський і партнерський капітали. Таким чином, характерною домінантою інтелектуального капіталу в моделі Марка Мак-Ілрея залишається людський капітал, який формується на базі знань, умінь, досвіду та бажання удосконалюватися.

Важливий вплив на розвиток соціального інтелектуального капіталу підприємства мають інвестиції в інформаційне забезпечення, пов'язані з розробкою інформаційної бази про економічну ситуацію суб'єктів господарювання, особливостями організації праці та очікуваних професійних перспективах для потенційних працівників. Зважаючи на вищевикладене, вважаємо, що саме ці аспекти визначають соціально-економічну доцільність запровадження у господарську практику підприємств складової соціального інтелектуального капіталу, її економічної діагностики та дослідження впливу на капіталізацію інтелектуального капіталу загалом.

Таким чином, соціальний інтелектуальний капітал підприємства – це потенційна здатність публічної та локальної його домінант сприяти створенню доданої вартості (рис. 3).

Таким чином, запропонована авторська модель соціального інтелектуального капіталу підприємства структурізована враховуючи комплементарність його складових, інтеракційні взаємозв'язки, соціальні, інноваційні домінанти, екологічні аспекти, що в результаті позитивно впливає на капіталізацію суб'єкта господарювання. У запропонованій моделі виділимо три рівні взаємозв'язків, зокрема перший – представляють формування інтелектуального капіталу підприємства та його індивідуальної, колективної і соціальної домінант; другий – відображає функціонування соціального інтелектуального капіталу підприємства; третій – охоплює взаємозв'язки між структурними елементами останнього у розрізі локальної та публічної складових.

З метою оцінки стану соціального інтелектуального капіталу підприємства, нами пропонується низка якісних (на основі бальної оцінки) та кількісних показників. Згідно з нашими міркуваннями, при оцінці локального соціального інтелектуального капіталу доцільно визначати тип організаційної культури (підприємства, структурних підрозділів) – інноваційний (1 бал) чи традиційний (0 балів). Крім цього, дослідження філософії управління на підприємстві ґрунтується на застосуванні низки показників, за наявність яких пропонуємо зараховувати –

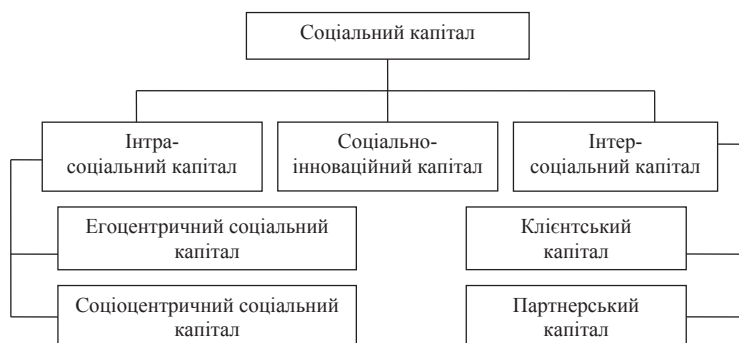

Рис. 2. Модель соціального капіталу підприємства Марка Мак-Ілрея [10]

1 бал; відсутність – 0 балів. Так, для оцінки комунікаторів (1 елемент), наприклад, Intranet-мережі, доцільно враховувати не лише їх наявність, але й її якісний рівень, який пропонуємо обраховувати на основі застосування 5 бальної шкали Лайкерта (наявність – 1 бал; відсутність – 0 балів), враховуючи також його якісне наповнення, елементами якого пропонуємо вважати сайт підприємства (2 елемент); представлення історії господарського суб'єкта (3 елемент); визначення місії та обґрунтування цілей діяльності (4 елемент); представлення стратегії розвитку (5 елемент). Встановлення рівня інформаційної наповненості комунікативної мережі пропонуємо визначати за формулою:

$$P_{inf\ form} = \frac{K_{baliv}}{5} \times 100\%, \quad (1)$$

де P_{inform} – рівень інформаційної наповненості комунікативної мережі підприємства, %;

K_{baliv} – кількість актуальних для підприємства балів, встановлених за 5-бальною шкалою Лайкерта.

Функціонування мережі *online* продаж запропоновано оцінити шляхом розрахунку рівня *online* продаж (денний, місячний, кварталний, річний) за формулою:

$$P_{on-line} = \frac{Q_{on-line}}{Q_{real}} \times 100\%, \quad (2)$$

де $P_{on-line}$ – рівень ефективності функціонування мережі *online* продаж, %;

$Q_{on-line}$ – обсяг *online* продаж, грн.;

Q_{real} – обсяг реалізованої продукції, грн.;

При цьому, зауважимо на важливості моніторингу динаміки вказаного показника, позитивний тренд якої може виступати свідченням удосконалення управління проектами на підприємстві.

В сучасних умовах функціонування підприємств усе більшою мірою визначається наявністю та рівнем розвитку культурних артефактів і каталогів цінностей для оцінки окремих аспектів яких пропонуємо скористатися європейським тестом «European Skills Achievement Contest SKIFF» [11]. Зокрема, так пропонуємо визначати рівень лояльності (толерантності) в колективі, особисті якості (чесність, готовність ділитися власним досвідом тощо), рівень добрих стосунків з підлеглими, здатності працювати в колективі. Крім того, вважаємо за доцільне розширення в практиці господарювання вітчизняних підприємств таких оціночних показників як рівень лідерства, наявність неформальних лідерів, кількість неформальних зустрічей, рівень реструктуризації зайнятості.

Публічний соціальний інтелектуальний капітал доцільно оцінювати за показниками, які б були порівняльними з розвинутими країнами (США, ЄС, Японія), наприклад тут доцільно використовувати рівень доступності швидкісного Internet, де функціонує підприємство (наприклад, у США цей показник на сьогодні становить згідно даних моніторингу федеральної комісії зв'язку дві третини населення, а до 2020 р. відповідно до урядових програм зросте до 90%) [12]; рівень участі

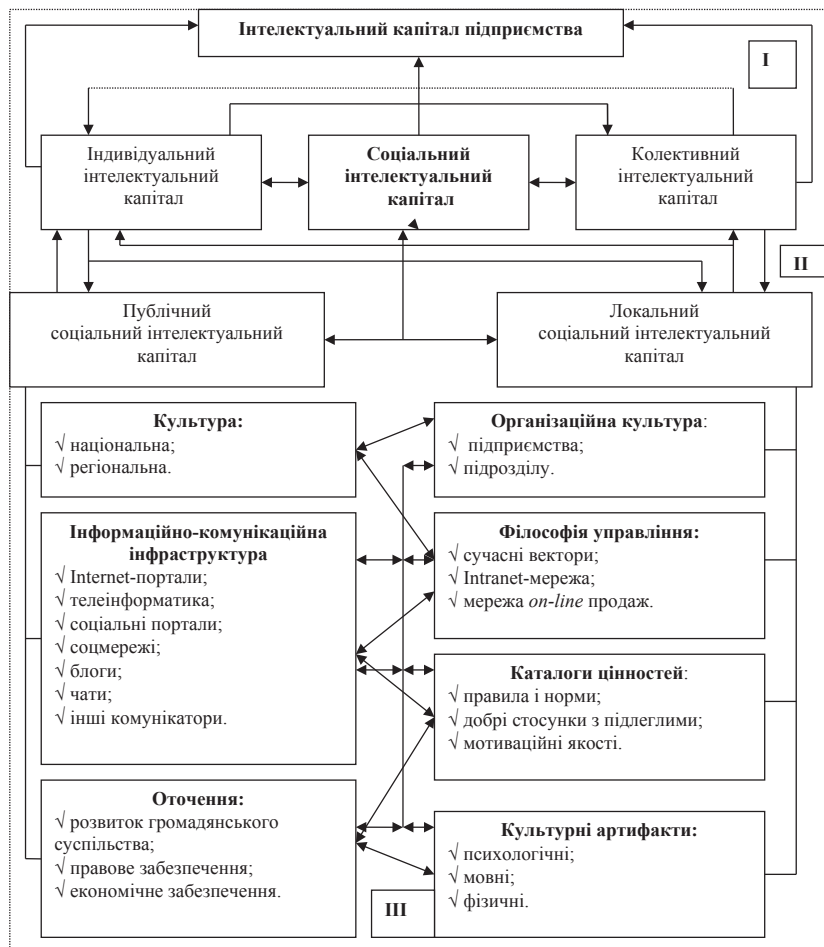

Рис. 3. Модель соціального інтелектуального капіталу підприємства (джерело: власна розробка).

населення у сучасних соціально-комунікаційних мережах (або створення такої регіональної мережі), що дозволить активізувати локальні громади, підвищити їх креативність, комунікабельність, інноваційність тощо. Отже, вирішення питання розширення Internet-покриття в Україні повинно знайти своє відображення в усіх урядових програмах розвитку, адже це є фундаментальним чинником успішності усіх без винятку реформ для модернізації економіки країни на основі формування інформаційного капіталу.

Висновки і пропозиції. У панорамі зрівноваженого розвитку підприємств, яка охоплює сукупність динамічних і швидкозмінних процесів, важливе місце займає концепція соціального інтелектуального капіталу, що сформувалася на ґрунті сучасних викликів. Зважаючи на вищевикладене, можемо стверджувати, що соціально-економічна доцільність її застосування у вітчизняній практиці господарювання визначається необхідністю швидкого покращення якісного рівня життя населення, забезпечення рівного доступу до інформаційних потоків усієї громади та формування міжсекторного партнерства, яке суттєво збільшує потенційні можливості розвитку інтелектуального капіталу суб'єкта господарювання шляхом використання знань та інформації, які містяться у його оточенні. Вирішення вказаної проблематики вимагає активізації наукових розвідок цього феномену, адже саме це змінить перспективи забезпечення економічного зростання для вітчизняних суб'єктів господарювання.

Список літератури:

1. Иноземцев В. Л. За пределами экономического общества. Постиндустриальные теории и постэкономические тенденции в современном мире / Владислав Леонидович Иноземцев. – М. : «Academia» : Наука, 1998. – 640 с.
2. Бутнік-Сіверський О. Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект / Олександр Борисович Бутнік-Сіверський. // Інтелектуальний капітал. – 2002. – № 1. – С. 16-27.
3. Fukuyama F. Wielki Wstrząs: natura ludzka a odbudowa porządku społecznego / Francis Fukuyama; [z ang. przeł. Hanna Komorowska i Krzysztof Dorosz]. – Warszawa : Bertelsmann Media, 2000. – 320 p.
4. Armstrong M. Zarządzanie zasobami ludzkimi. Strategia i działanie / Michael Armstrong; [przełożyła Magdalena Loska]. – Kraków : Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, 1996. – 280 p.
5. Blaug M. Teoria ekonomii: ujęcie retrospektywne / Mark Blaug; [tłumacze Izabela Budzyńska, Hanna Figaszewska, Helena Hagemejem, Stanisław Kubiela, Adam Szeworski, Zofia Wiankowska-Ladyka]. – Warszawa : Wydawnictwo naukowe PWN, 2000. – 767 [1] p. – (5 wydanie).
6. Samuelson W. F. Ekonomia menedżerska / William Samuelson, Stephen G. Marks; [red. nauk. przekł. Ryszard Rapacki, tl. Bogusław Czarny]. – Warszawa : PWE, 1998. – P. 395-396.
7. Florczak W. Mikro- i makroekonomiczne korzyści związane z kapitałem ludzkim / W. Florczak // Ekonomista. – 2007. – № 5. – P. 651-673.
8. Грішнова О. А. Соціальний капітал: сутність, значення, взаємозв'язок з іншими формами капіталу / Олена Антонівна Грішнова. // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 3. – С. 19-24.
9. Przedsiębiorczość i kapitał intelektualny / [Praca zbiorowa pod red. Mariusza Bratnickiego, Janusza Stryżyny; współ. aut. Kamili Butrym, et. al.]. – Katowice: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, 2001. – 205 p. – (Seria: Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach).
10. McElroy M. W. Social innovation capital / Mark W. McElroy // Journal of Intellectual Capital. – 2002. – Vol. 30. – № 1. – P. 30-39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm/journals.htm?issn=1469-1930&volume=3&issue=1&articleid=883948&show=pdf> (15.07.2013).
11. European Skills Achievement Contest SKIFF [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDUQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.iped.pl%2Fplik%2FEuropean-Skills-Achievement-Contest-SKIFF.doc&ei=HSkoU6jnJIH4wS63YCICg&usq=AFQjCNEZGklaPS_qPLCASYsJjWNjXQvgVw&bvm=bv.62922401,d.bGE (15.07.2013).
12. США планують розширити мережу швидкісного Інтернету // Голос Америки. – 2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.voanews.com/com/ukrainian/2010-03-16-voa9.cfm?renderforprint=1/> (12.07. 2013).

Собко О. Н.

Тернопольский национальный экономический университет

СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПРІДПРИЯТТЯ: ДЕТЕРМІНАНТИ І ВЕКТОРИ РОЗВИТТЯ В УКРАЇНІ**Резюме**

Исследованы теоретические аспекты формирования и функционирования социального интеллектуального капитала предприятий. Разработана система показателей для оценки состояния и динамики социального интеллектуального капитала предприятий. Обоснованы векторы развития социального интеллектуального капитала предприятий в условиях новой парадигмы хозяйствования.

Ключевые слова: социальный интеллектуальный капитал, человеческий капитал, интеллектуальные способности, междусекторное партнёрство, организационная культура, информационно-коммуникационная инфраструктура.

Sobko O. M.

Ternopil National Economic University

SOCIAL INTELLECTUAL CAPITAL OF AN ORGANIZATION: DETERMINANTS AND VECTORS OF DEVELOPMENT IN UKRAINE**Summary**

The theoretical aspects of formation and functioning of social intellectual capital of enterprises were investigated. The system of indices has been developed for the assessment of the state and the dynamics of social intellectual capital of an enterprise. The vectors of development of social intellectual capital have been justified in the new paradigm of management.

Key words: social intellectual capital, human capital, intellectual abilities, cross-sector partnerships, organizational culture, information and communication infrastructure.